

Сур І.С.,
слухач магістратури
Науковий керівник –
д.ю.н., доц. **Кучук А.М.,**
професор кафедри теорії
та історії держави і права
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Особливістю дослідження питання, винесеного у назву цієї роботи, є те, що права та свободи людини є складним і багатовимірним явищем. Сучасний світ неможливо уявити без прав людини, які базуються на принципах свободи, рівності та справедливості. Останніми роками, завдячуючи, насамперед, зусиллям певного кола науковців, державних діячів, юристів, правозахисних організацій, тема прав людини та механізмів їх захисту набули загальносуспільного масштабу та політичного значення [1]. Більше того, у будь-якій демократичній та правовій державі, а саме таку конституційну рису України закріплює ст. 1 Конституції України, права та свободи людини і громадянина є найважливішим політико-правовим та соціальним інститутом, мірою розвитку суспільства та нації, а також основою і змістом функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування [2].

Феномен забезпечення прав і свобод людини та громадянина досліджували такі вчені, як О.В. Чернецька, А.А. Романова, Д.Е. Аблязов, Ю.А. Чеботарьова, В.В. Іванюшенко, Д.Я. Гараджаєв, Ю.Н. Розенфельд, Н.Н. Страхов та ін.

У Загальній декларації прав людини, яка проголошена в 1948 році Генеральною Асамблеєю ООН, зазначено, що кожна людина має однакові права (стаття 2), що кожна людина має право на життя, свободу та особисту недоторканність (стаття 3), а також, що ніхто не повинен бути підданий покаранню, жорстокому, нелюдському чи принижуючому його гідність поведженню та тортурам (стаття 5) [3].

Конституція України зводиться до того, що кожна людина має однакові права та обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості [2].

Чернецька О.В. у своїй роботі зазначає, що права людини – це універсальна цінність, яка дозволяє співставити та виміряти всі важливі явища та події, які відбуваються у суспільстві та державі. Поряд із цим, права людини та громадянина покликані визначати межі свободи політики, політиків та публічної влади. Будь-який політичний вплив, який призводить до порушення прав людини – це посягання на свободу індивіда, оскільки права людини – це не тіль-

ки відображення правового досвіду розвитку людства, а й кристалізація його моральних основ, пов'язаних з повагою свободи та автономії індивіда [1].

У юридичній літературі розрізняють категорії «права людини» і «права громадянина». Так за точкою зору О.Ф Скакун права людини і права громадянина є тісно взаємозалежними, однак не тотожними поняттями. Вчена виділяє наступні відмінності між правами людини і громадянина: по-перше, права людини – позатериторіальні, тобто існують незалежно від державного визнання, закріплення в законі і поза зв'язком їх носія з конкретною державою, по-друге, права людини – загальносоціальні, тобто належать людині через факт народження як природні, невідчужувані права, тобто не завжди виступають як юридичні категорії (апатриди, біженці не мають статусу громадянства, але мають права людини), по-третє, реалізація прав людини здійснюється у сфері будь-якого громадянського суспільства, де б не знаходилася людина [4].

Виходячи з різних позицій науковців до визначення поняття «забезпечення» можливо зробити висновок, що забезпечення прав і свобод людини і громадянина це певна система умов, які направлені на ефективну реалізацію людиною прав і свобод. Варто звернути увагу на саме поняття «система». Вважається, що система – це сукупність елементів, які утворюють єдине ціле та взаємодіють один з одним та навколишнім середовищем [5].

У державі, як стверджує професор В. Номоконов, має існувати розумний баланс між правами й обов'язками, міжнародними інтересами особи, суспільства і держави. На його погляд, порушення цього балансу призводить до зловживання правами і свободами, появи негативних соціальних наслідків, ослаблення державних начал, порушення законності. Дослідник наголошує, що кожен повинен вміти бачити, розуміти та знаходити цей баланс, і зауважує, що при цьому у різних державах він не буде однаковим, навіть у самій державі в різні історичні періоди він буде відрізнятися, адже залежить від економічного розвитку, соціально-політичної обстановки, наявності зовнішніх або внутрішніх загроз тощо [6].

Підсумовуючи викладене, можна вважати, що права людини є невід'ємною частиною культури нації, вищим проявом морально-правових ідеалів людства. Серед духовних цінностей сучасного світу вони посідають чільне місце. Саме права людини стають важливим показником розвитку держав, зорієнтованих на демократичні цінності, скріплюючи всі системи життєзабезпечення людської спільноти, виступають важливим фактором стратегії світового стабільного розвитку [7].

Бібліографічні посилання:

1. Чернецька О.В. Права та свободи людини і громадянина як основа функціонування органів публічної влади / О.В. Чернецька // Часопис Київського університету права. – 2014. - № 1. – С. 87-90.

2. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 08.02.2012).

3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року - [Електронний ресурс]: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підручник / О.Ф. Скакун ; пер. з рос. – Х. : Консум, 2001. – 656 с.

5. Романова А.А. Система забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні / А.А. Романова // Збірник наукових праць. – 2012. – № 2. – С. 599-602.

6. Ірха Ю. Обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина в інтересах національної безпеки України в сучасних умовах / Ю. Ірха // Вісник Конституційного Суду України. – 2015. – № 5. – С. 78-87.

7. Головастикова А. Н. Права человека: учебник. – М. : Эксмо, 2006. – С. 21.

Філянiна Л.М.,

доцент кафедри теорії та історії
держави і права ДДУВС,
кандидат юридичних наук, доцент

Любова Н.О.,

слухач магістратури факультету
підготовки фахівців для підрозділів
превентивної діяльності ДДУВС

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Взаємодія держав на міжнародній арені, спрямована на вільний обмін товарами, послугами, людьми, але іноді останніми обмінюються проти їх волі, порушуючи права, що гарантовані як міжнародними актами, так і національним законодавством. Торгівля людьми (далі – тафікінг), як одна із форм транснаціональної злочинності, набирає активних обертів на території України. У зв'язку з реформуванням Національної поліції, що є одним з основних органів протидії торгівлі людьми, важливим є удосконалення організаційних та законодавчих засад боротьби з цим суспільно небезпечним діянням. Тому, процес змін у правоохоронних органах, нестабільна економічна та політична ситуація в нашій державі створює сприятливі умови для активної діяльності торговців людьми. Саме тому злочин, що посягає на право особи обирати місце свого перебування, знайшов своє закріплення в Кримінальному кодексі України.

За статистичними даними Генеральної Прокуратури України у 2013 році до ЄРДР було внесено 131 повідомлення про злочин, передбачений ст. 149 Кримінального кодексу України, у 2014 – 115, 2015 – 114, за десять місяців 2016 року було обліковано 87 кримінальних правопорушень за торгівлю людьми [1]. Що говорить про тенденцію до незначного зниження торгів-